

QARABULAĞIN ZƏKA BULAĞI İDİ...

...Yoxluğunda əvvəlcə sükuta daldım. O sükuta ki, Sən də sağlığında sükut dəryasına baş vurmağı, dinəndə isə dəryadan əlində "qızıl balıq" üzə çıxmağı gözəl bacarırdın. Sükuta daldım. O sükuta ki, onda:

**Min bir mənə tapan var,
Məskən, xanə tapan var;
Onda ana tapan var -
Bu sükutu pozmayın!..**

"Alim öldü, aləm öldü" - müdrik fikrə istinadən yazdığım, "Ədalət" qəzetində oxuculara təqdim edilən etiraz ruhlu yeni şeirimdə "...Bizləri yerdən göyə qaldırdığı üçün mü, əzrail yuxusundan kal durduğu üçün mü, imtəhandan önündə lal durduğu üçün mü ölüm qıydı müəllimə?! - yazmışdım. Oxuyub "ölümə yeni orijinal poetik fəlsəfi münasibətdir" - deyərək hardan biləydin ki, kəmfürsət ölümün növbəti qurbanı elə sən özünsən.

Hardan biləydin ki,

ali məktəb auditoriyasında dərslərin, yeni müdafiə üçün hazırladığın elmi işin, ürəyindəki Qarabağ başda olmaqla, sonsuz arzu və istəklərin, o cümlədən dözülməz mənzil şəraitinin yaxınlaşdırılması istəyin belə yarım-yarımqıq qalacaq. Hardan biləydin ki, sənə itkinin acısına şərik olan "Ədalət" qəzeti özünün mərhəmətliyini, doğmalığını bir daha sübut edərək daimi oxucularından olan qiymətli bir alim, didərgin işıqlı bir yazar ömrünün rəşadət nəğməsinin qəflətən bitdiyini soracaq verəcək.

Qəzetin foto-şəkilinə birgə verdiyi nekroloqda oxuyuruq: "...Füzulinin böyük ziyalılarından olan gözəl və səmimi insan - tarix elmləri namizədi, Sumqayıt Dövlət Universitetinin dosenti Bəhram İdris oğlu Məmmədli dekabrın 2-də Allahın dərgahına qovuşdu. O, 1946-cı il yanvarın 4-də Füzuli rayonunun Böyük Pirəhmədli kəndində anadan olub. Əvvəl Ü.Hacıbəyov adına Ağdam Musiqi Texnikumunun, sonra isə Azərbaycan DPI-nin tarix fakültəsini bitirib, müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Füzuli rayonunda "Tarix Diyarşünaslıq muzeyi"nin qurucusu olub və uzun müddət həmin muzeyin direktoru vəzifəsində işləyib. 2003-cü ildən ömrünün sonuna qədər Sumqayıt Dövlət Universitetində çalışıb. Harda işləyib-sə, özünün istedadı, əxlaqı, savadı və səmimiyyətilə digərlərindən seçilib. Daha doğrusu, bu istedadlı və zəhmətkeş insan çalışdığı kollektivlərdə böyük nüfuz qazanıb və silinməz iz qoyub.

Gözəl insan, gözəl ailə başçısı, vətəni və xalqını sevən tarix elmləri namizədi, dosent Bəhram İdris oğlu Məmmədlinin xatirəsi onu tanıyanların qəlbində əbədi yaşayacaq. Qəbrin nurla dolsun, Bəhram müəllim!"

Biz Bəhram müəllimlə ürək dostu, ruh qardaşı idik. Təsədüfi deyildi ki, hamı həmişə görüşəndə mənə ondan, onu məndən soruşurdu. Bu dostluq getdikcə daha dərin mahiyyət kəsb edir, böyük etimada, etibara çevrilirdi. Rayonumuzda yeni yaradılan "Könüllü Kitabsevərlər Cəmiyyəti"nin sədri vəzifəsinə məndən sonra 1977-78-ci illərdə zəmanətimlə dostum Bəhram müəllimin təyin edilməsi, Füzulinin ən ağır günlərində Füzulidə gedən döyüşlər haqqında C.Cabbarlı adına Azərbaycan Kino Studiyası 2 seriyalı sənədli film çəkərkən həmin filmin ssenarisini, "Avrasiya Mətbuat Fondu"nun (prezidenti elsevər həmyerlimiz Umud Rəhimoğludur) maliyyə dəstəyi ilə çap olunan "Füzuli şəhidləri" kitabını birlikdə yazmışımız və s. faktlar da bunu sübut edir.

...Bizim qədim Qarabulaq (Füzuli rayonunun ilk adıdır) üçün daim gurlaşan dupduru canlı bir təfəkkür bulağıydı Bəhram müəllim. Bulaq öz gərəkliliyini sübut edən kimi, o da öz gərəkliliyini əməlləri ilə, coşğun alim, təşkilatçı, pedaqoq fəaliyyətiylə sübut etmişdi. Qurucusu olduğu Füzuli rayon Tarix Diyarşünaslıq Muzeyinin çox qiymətli tarixi sənədlər, nadir eksponatlar hesabına respublikamızda ən qabaqcıl, ən zəngin muzeylərdən birinə çevirmişdi.

Həmin muzeydə

planetimizdə ən qədim insan yaşayış məskənlərindən olan məşhur "Azix mağarası"nın çənəsi tapılan "canlı" sakinləriylə birlikdə maketi, ikinci Cahan Mühəribəsinin o vaxtlar canlı iştirakçısı, jurnalistikamızın görkəmli nümayəndələrindən olan rəhmətlik Nəriman Zeynalovun "Gümüş dəstəklə qılınç" sənədli kino-povestinin əfsanəvi qəhrəmanı həmyerlimiz Əvəz Əlibəyov, məşhur "Qarabağnamə" tarixi əsərlərindən birinin müəllifi, şair-pedaqoq Mir Mövsüm Xəzani, milli musiqimizin, muğam sənətinin korifeylərindən olan Seyid Şuşinski, Horadiz kənd sakini, BVM-də cəsur partizan kimi böyük hünər göstərən Məmməd Məmmədov, "Zabul" segahın atası sayılan Ağabala Abdullayevdən tutmuş, keçmiş Sovetlər birliyində iki

dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görülmüş ilk qadınlardan biri, "1 May" kolxozunun sədri, məşhur pambıq ustası Şamama Həsənova başda olmaqla 27 nəfər eyni adlı əmək qəhrəmanı (rayonumuz Azərbaycanda yeganə rayondur ki, bu qədər əmək qəhrəmanı var) xüsusi otaq və şöbələrdə sərgilənərək nümayiş etdirilirdi.

Vətən sevgisinin, sevimli işinə, peşəsinə olan böyük bağlılığın nəticəsidir ki, əziz oğlu, istedadlı gənc musiqi

müəllimi Şaiq şəhid olan Bəhram müəllim, Füzuli şəhərinin işğalı anında yaşadığı evin bir avadanlığını belə çıxarmadan həyatını böyük təhlükə qarşısında qoyaraq "Qrad", "Alazan" yağışı altında canı kimi sevdiyi muzey eksponatlarını xilas edilib Bakı şəhərinə gətirilərək "İstiqlal" muzeyində yerləşdirilməsinə, muzeyin öz fəaliyyətini orada davam etdirilməsinə nail olmuşdu.

Yaxşı yadımdadır ilk tanışlığımız zamanı "nəhayət sənə timsalında arzuladığım istedadlı jurnalist dostumu tapdım" - demişdi. Füzuli şəhərində yaşadığımız mənzillərdə, mənim iş yerim "Araz" qəzetiylə onun tarix müəllimi kimi fəaliyyət göstərdiyi S.Şuşinski adına musiqi məktəbi də çox yaxın idi. Hər dəfə qəmli, sıxıntılı anlarımda yanına, sinif otağına gedərək tarini dinləyib ovunurdum. Ön sözün müəllifi olduğu "Bağışla mənə, Qacarım!" kitabımda ona həsr etdiyim nisbətən iri həcmli şeirim də həmin unudulmaz anları əks etdirib.

**Sarı simə keçən oğlan,
Barmağınla hey qovaraq,
Əridərək öz qəmini -
Ürəklərə od vurmağın
Yaxşı tapmışan çəmini.
Sən keçəndə sarı simə
Al şafəqli günəş doğar,
Zirvələrdə əriyər qar.
Odu sönmüş ocaqlar da
İnan, təzədən alışar...
Aşıqların ürəyindən,
Barmağından od alaraq**

Bəlkə elə tar özü də Sinəsindən dağlanıbdır?
Sarı simin bir ucu da
Həsərət sixan ürəklərin
Tellərinə bağlanıbdır.
...Sarı simə keçən oğlan
Sinən üstə dinəndə tar
Sinəm altı dağ çayıtək
Coşan qəlbim çətin yatar...

Azərbaycanda ali filosofluq

məktəbinin ilk yetirmələrindən biri, Füzuli rayonunda keçmiş Sovetlər birliyi Jurnalistlər İttifaqının ilk üzvü, rayonun mədəni, ictimai-siyasi həyatında fəal rol oynamış istedadlı qələm sahibi, müdrik el ağsaqqalı Qabil Rəfiyev haqqında yazdığım, 2000-ci ildə çapdan çıxan "Müqəddəsdir ata yurdu" kitabında dostum Bəhram müəllimə də yer ayırmışdım. O, öz ürək sözlərini belə ifadə edirdi:

- Qabil müəllimlə həmsöhbət olan şəxs onun filosof kimi məntiqindən, şair kimi şeirindən, jurnalist kimi obrazlı, bədii ifadələrindən xüsusi həzz alırdı, doymaq bilmirdi. O, qüdrətli sözü ilə, qələmi ilə tərtibiyyə edirdi...

Bu qiymətli dəyəri Bəhram müəllimin özünə yönəltmək haqqına olardı. O, öz çalışqanlığı, mütaliəsi ilə seçilən, daim səmərəli axtarışlar aparan dəyərli alim, fikrini obrazlı, sərrast ifadə edə bilən istedadlı qələm sahibi, ürəyə, düşüncəyə nüfuz etməyi bacaran təcrübəli pedaqoq, gözəl musiqi bilicisi, mahir tar ifaçısı idi...

...Yanvarın 10-da 40 gün tamam olur ki, hər yerdə yerin görünür, amma özün görünmürsən əziz dost!

Onsuz da xasiyyətinə yaxşı bələd idik. Bilirdik ki, heyrətamiz gözlənilməz gedişlər etməyi çox sevirsən. Oxuduğun yaddaşlara həkk olunan məşhur müəllimlərdən də, həyata, onun sirli-sehirli nüanslarına münasibətdə də, ürəyinin yanğını sevimli tarinla soyudanda da, üzərində çalışdığın elmi yaradıcılıq işlərinin gözəl nəticələr verəcəyi bir vaxtda həyatdan gözlənilməz belə qəfil gedişində də bu belə idi, belə oldu. bütün bu keyfiyyətlərinə görə də Sənə Uca Tanrıdan rəhmət və sağlığında səmərəli publisistik fəaliyyətinə görə layiq görüldüyün, bu gün sənnətə buraxılışın rəmzi olan "Qızıl qələm" ilahi mükafatı düşür. Sən yaxşı nə varsa, ona layiqsən əziz Bəhram, unudulmaz, mehriban dost. Qəbrin nurla dolsun, gözəl insan!

Mahmud Qacar